

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania L. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.

o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 5 marca 2019 r.,

zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z wniosku L. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W. o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność – odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt III AUa [...].

W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że wyrokiem z dnia 10 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie L. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia

16 października 2013 r., w której organ rentowy stwierdził, że zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące działalność gospodarczą, będą podlegały umorzeniu należności L. R. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od stycznia 2000 r. do lutego 2000 r. w wysokościach wskazanych w decyzji, pod warunkiem spłaty należności niepodlegających umorzeniu.

Wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i umorzył postępowanie - wobec umorzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w innej decyzji spornych należności za styczeń i luty 2000 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną zaskarżył wnioskodawca. Sąd Apelacyjny ustalił, że wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie odpowiada wysokości składek za styczeń i luty 2000 r. i została wskazana na rozprawie apelacyjnej z dnia 14 marca 2018 r. przez pełnomocnika skarżącego w kwocie 674,02 zł. Z tego względu skarga kasacyjna wnioskodawcy jest niedopuszczalna na podstawie art. 398² § 1 k.p.c., gdyż zgodnie z tym przepisem skarga kasacyjna w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niedopuszczalna, jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, z wyjątkiem spraw o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny uznał, że przedmiotem niniejszej sprawy było umorzenie należności L. R. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od stycznia 2000 r. do lutego 2000 r. Rozpatrywana sprawa nie należy do katalogu spraw, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. W sytuacji, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie jest niższa niż 10.000 zł, skarga kasacyjna jest niedopuszczalna na podstawie art. 398² § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył zażaleniem, zarzucając naruszenie art. 398² § 1 zdanie 1 oraz zdanie 2 k.p.c. w związku z art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych przez błędne uznanie, iż niniejsza sprawa jest sprawą o prawa majątkowe o wartości przedmiotu zaskarżenia niższej niż 10.000 zł i z tego powodu sprawą niekasacyjną. Tymczasem przedmiotem sprawy było wprowadzenie umorzenie własnych składek na ubezpieczenie społeczne i rentowe płatnika składek o wartości niższej niż 10.000 zł, lecz skutkujące *ex lege* nieuwzględnieniem przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie. W konsekwencji przedmiotowa sprawa jest – w ocenie pełnomocnika skarżącego - w istocie sprawą o przyznanie emerytury lub renty, w której skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego przysługuje bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zmiana lub wykonanie przez organ rentowy decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy przez sądem ubezpieczeń społecznych (art. 477¹³ zdanie drugie k.p.c.). Sąd ten zobowiązany jest jednak umorzyć postępowanie w całości lub w części, jeżeli przed rozstrzygnięciem sprawy nastąpi wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony (art. 477¹³ zdanie pierwsze k.p.c.). Przyjmuje się, że wskazany przepis stanowi samodzielną podstawę uchylenia lub zmiany decyzji na korzyść odwołującego się, obok przyczyn przewidzianych w art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2017 r. w sprawie II UK 423/16).

W wyroku z dnia 22 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i umorzył postępowanie - wobec umorzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w innej decyzji spornych należności za styczeń i luty 2000 r. Pomijając prawidłowość subsumcji wskazanej wyżej regulacji prawnej w wyroku Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy uznał, że przedmiotem odwołania w tej sprawie było umorzenie składek na ubezpieczenie społeczne za styczeń i luty 2010 r. Wysokość tych składek była więc wartością przedmiotu zaskarżenia

w skardze kasacyjnej. Wprawdzie kwestia zapłaty składek za te miesiące mogła mieć wpływ na wysokość przyszłych świadczeń emerytalnych, jednak niewątpliwie przedmiotem postępowania przed Sądem Apelacyjnym nie było przyznanie lub wstrzymanie prawa do emerytury lub renty. Antytetyczna sugestia zawarta w zażaleniu jest całkowicie nieuzasadniona.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. w związku art. 398² § 1 k.p.c. oraz art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.